

խնամով հոգայ գաղթելոց կարևոր պէտքերը : Ազովի գաւառապետը 6000 սայլեր կը դրկէ նոցա կարասիքը վերցնելու : Եկատերինեսլաւ գաւառը կը սահմանուի գաղթական քրիստոնէից տեղի բնակութեան . Յունաց՝ Ազախու ծովուն եզերքը, ուր կը շինեն Մարիամյօլ քաղաքը . Հայոց լուսաւորչականաց՝ Դօն գետին հիւսիսային ափանց վրայ, ուր է այժմ՝ Նախիջևան քաղաքը . Հայոց Կաթողիկաց՝ որք սակաւաթիւ եղած են, բնակութիւն կը սահմանի գաւառին համանուն Եկատերինեսլաւ քաղաքը, ուր ապա գաւառապետն կը նստի, և այժմ է մեծ քաղաք Տնեբեր գետոյն վրայ : Գաղթականաց առաջին խումբն կը մեկնի 'ի Ղրիմէ յ18 յուլիսի (1778), երկրորդն 'ի 20 օգոստոսի, երրորդն որ և վերջինն 'ի 28 սեպտեմբերի :

Կը մեկնին, այո՛, հայկազունք 'ի Ղրիմէ, իրենց դարևոր հայրենիքէն, այլ մինչև որ կռնակնին դարձնեն, և դէպ 'ի հիւսիս առաջ վարեն ճամբանին, ի՞նչ կը կրէ, ի՞նչ կը զգայ այդ տարաբաղդ ժողովուրդն : Մինչև ցայժմ գտնուած չէ հայ գրիչ մի, որ ստորագրէ մանրամասն այդ աղետալ բաժանումը, որ անշուշտ կարի՛ սրտառուչ եղած պիտի լինի :

Վերջին անգամ կը ժողովին Հայք իրենց եկեղեցեաց մէջ, զորս ամենայն խնամքով իրենք և իրենց նախնիք ամրակուռ շինած են, այնպէս որ իբրև ցլաւիտեանս ժամանակաց որդւոց որդի պիտի վայելեն զանօնք . որոց ամէնն ունին իրենց սրբազան և պատմական նշանակութիւնը . Ս. Խաչ և Ամենափրկիչ վանքեր, ապաստանարան սրբասէր արեղայից և դպրասէր գրչաց . Զարխափան և Ս. Կարապետ, որ այլադէնից մէջ՝